

HOST

Jon Steele

STRÁŽCI

Zachraň, co zbývá z ráje, než vládu
převezme peklo...

Jon Steele
STRÁŽCI

Jon Steele

STRÁŽCI

Zachraň, co zbývá z ráje, než vládu
převzme peklo...

Brno 2013

Jon Steele

The Watchers

Copyright © Jon Steele, 2011

Translation © Kristýna Ševčíková, 2013

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2013 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7491-100-2 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7491-101-9 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-102-6 (Formát PDF pro čtečky)

ISBN 978-80-7491-103-3 (Formát MobiPocket)

VĚNOVÁNO AFNAN

Stavba základů katedrály v Lausanne byla zahájena roku 1150. Papež Řehoř X. vysvětil chrám na katedrálu Panny Marie dne 28. října 1275.

Výraz *le guet* (vyslovujeme [l ge:]) označuje muže, který ze zvonice katedrály v Lausanne ohlašuje, která hodina odbila. Hlášení probíhá bez přerušení každou noc již od dob, kdy byla katedrála vysvěcena. Termín je odvozen z francouzského vojenského výrazu *faire le guet*, tj. držet hlídku nebo pozorovat.

Lac Léman je vlastní jméno vodního útvaru, který je ve světě znám jako Ženevské jezero. Pojmenováním jezero Léman ho označuje švýcarské a francouzské obyvatelstvo, které žije podél jeho břehu.

Kniha Henochova je apokryfní kniha, která není součástí kano-nických starozákonních textů, takzvané hebrejské bible. Věro-hodnost knihy byla po dlouhá léta zpochybňována, v roce 1948 však byla objevena jako součást svitků od Mrtvého moře. Citáty z tohoto textu se objevují i v následujícím příběhu.

*Světec a ďábel slepě hledí
z podstavce z kamene prázdnýma očima;
a jeden bez druhého stát nemohou,
vždyť jeden druhému se podobat začíná.*

„Evropa“, Howard Nemerov

mrtvé ticho

Když uviděl, jak padesát metrů od něj kráčí deštěm jakási postava, nebyl na první pohled schopen rozeznat, o koho jde. S jistotou mohl říci jedině to, že tou pomalu se pohybující osobou, která přicházela z rozbořené vísky Beaurains, je britský voják. Poznal to podle nízké, olivově hnědé ocelové helmy se širokým okrajem, jeho hnědého vojenského kabátu, pruhů látky, které měl ovinuté kolem nohou, podle plátěné brašny s ochrannou dýchací maskou a oválným plechovým filtrem, jež mu visela přes prsa, a podle pušky značky Lee-Enfield, kterou nesl tak, jako by už všechny bitvy skončily.

Je skutečně podivné, že si ten voják vykračuje tak nenuceným krokem a že se pohybuje tak blízko území nikoho mezi nepřátelskými liniemi, pomyslel si. Voják se nepřikrčil dokonce ani tehdy, když se blížil k rozdrásaným polím, na nichž mezi zčernalými pahýly stromů, ostnatým drátem a jámami vyhloubenými dělostřeleckými granáty a naplněnými vodou zbarvenou krví dlela pouze smrt.

Když voják dospěl k horskému hřebeni, na kterém se jeho silueta rýsovala proti obloze plné mraků, nijak nedbal na zákopy v Hindenburgově linii a nevšímal si ani německých vojáků, kteří se uvnitř tohoto obranného opevnění krčili za svými vodou chlazenými kulomety Maxim. Byly to tytéž kulomety, kvůli nimž přišlo během jediného rána na Sommě nazmar dvacet tisíc britských životů.

Byl dokonalým terčem.

Žádný výstřel se však neozval a voják sešel do vzdáleného údolí.
A právě tehdy si toho všiml.

To ticho.

Nejen v nepřátelských zákopech, ale na celém bojišti.

A začal se rozpomínat.

Stál na vrcholu tohoto kopce, před úsvitem, na Velikonoční pondělí roku 1917. Byl ukrytý v živém plotě, což bylo předsunutě pozorovací stanoviště 244. dělostřeleckého oddílu. Vytáhl z kabátu kapesní hodinky a viděl, že vteřinová ručička odpočítává hodinu H. Pak uslyšel, jak všechny tři tisícovky houfnic podél západní fronty, od hřebene Vimy až po vesničku Bullecourt, současně spustily palbu.

Země se mu otřásla pod nohama.

Po celou dobu toho neustávajícího ostřelování, kdy s dalekohledem u očí tajně pozoroval záblesky odvetné palby, mu srdce divoce tlouklo. Kontroloval na mapě souřadnice a své jednotce hlásil pozice německých kulometů, aby mohla nepřátelské zbraně posléze zničit. Dříve, než chlapci přejdou vrcholek kopce a vydají se na pochod přes území nikoho.

Vtom se ozval zvuk, zuřivý zvuk, který se nesmírně rychle přibližoval.

...přistává...

Pak vše ztichlo.

Všechno znehybnělo.

Nehýbaly se mraky na obloze, sloupy dýmu ani záblesky německých kulometů. Ze zákopů nevstávali žádní vojáci, aby postupovali přes neokupované území mezi nepřátelskými liniemi, a déšť jako by visel na nitkách šedivého světla na obloze.

Pomyslel si, že by ten nezvyklý klid měl zaznamenat do svého deníku, do Walkerova kapesního zápisníku, který měl vzadu kapsičku na tužku, byl vázaný ve vepřovici a stál dva šilinky. Rozpomenul se na den, kdy si ho v Anglii koupil. Tehdy si myslel, že si do něj bude zapisovat další básně, které složí. Namísto toho se ze sešitku stal jeho válečný deník a bezpečné místo, kde mohl uschovat fotografii své ženy.

Jmenovala se... jmenovala se Helen.

Zápisník vždy nosil v náprsní kapse svého kabátu, měl jej na srdci jako talisman.

Počkat, napadlo ho, na posledních stránkách deníku stála nějaká slova. Několik nesouvislých veršů, těžkopádných formulací, které byly vratké jako nohy dítěte. Zkoušel si ta slova vybavit, ale byla příliš vzdálená.

Nato zaslechl kroky někoho, kdo se s námahou vlekl bahnem, a na kraji živého plotu spatřil onoho vojáka.

„Zdravím. Vy budete poručík Thomas. Řekli mi, že vás tu nahore najdu.“

To jméno mu znělo cize. Nebylo mu povědomé, dokud si nevzpomněl, že to on se tak jmenuje, Edward Thomas. Na hodnost poručíka si ještě nezvykl.

„Hlaste se.“

„Swain, desátník Swain.“

„Jak zní heslo?“

„Heslo? Dobrá, heslo je Bournemouth.“

Vojákův přízvuk byl bezchybný.

„Přistupte.“

Když desátník Swain přistoupil blíž, bylo vidět, že není z 244. dělostřeleckého oddílu, ani z velitelství praporu. A zdálo se, že desátníkova postava je ve strnulém světě jedinou věcí, která se hýbe.

„Vy jste posel?“

„Můžete mi tak říkat.“

Voják si opřel pušku o živý plot a posadil se. Oklepal si z bagančat mazlavé bahno. Edward na vojákově uniformě spatřil cákance čerstvého bláta.

„Dá to vážně zabrat, než se sem člověk dostane. Neměl bych vůbec nic proti hrnku čaje, zvláště když všechno ztichlo, co vy na to?“

Edward byl opět schopen myslet jen na to, jak podivně se ten voják chová. Dokonce s ním mluvil tak, jako by ani nebyl jeho podřízený. Jako by už bitva skutečně skončila a nebylo třeba zachovávat protokol a oslovovat důstojníka pane, i když šlo pouze o poručíka.

„Je po všem, útok už skončil?“

„Kdepak. Jen se to tady, kde jsme, kapku zklidnilo, to je všechno.“

„Ano, zklidnilo. Chystal jsem se poznamenat si to...“

„...těsně předtím, než jsem přišel.“

„Ano.“

Voják si sundal helmu a položil ji na zem. Setřel si z čela pot a špínu.

„Určitě jste trochu zmatený, poručíku.“

„To dělá to ticho, všechno kolem vypadá tak divně. Nejsem si jistý, co mám dělat.“

„Nemusíte dělat nic. Jen to chce trochu času, než si na to člověk zvykne.“

...jen to chce trochu času, než si na to člověk zvykne...

Ano, jistě. Vždyť je v armádě pouhých jednadvacet měsíců, ve Francii je teprve od února. Viděl pár přestřelek na frontě, několikrát se ocitl v nebezpečné blízkosti nepřátelských granátů, ale vyvázl z toho ve zdraví. Většinu času trávil na velitelství, kde zakresloval mapy nebo cenzuroval dopisy, které psali ostatní chlápci domů. Viděl, jak z nebe spadlo několik letadel. Viděl jednoho mrtvého německého vojáka, který seděl pod mostem, jako by se schovával před deštěm. Možná že takhle válka vypadá doopravdy, pomyslel si, okamžiky neklidného ticha mezi vteřinami příšerného strachu. Možná že právě to vysvětluje nenucené chování toho vojáka. Desátník... desátník Swain, ano, to je ono... na svůj věk vypadá starší. Vypadá jako někdo, kdo už viděl všechno, co je ve válce k vidění.

Edward si všiml čmáranice uvnitř vojákovy helmy: „Jak lidé hynuli, nařikali, a jejich hlas došel až do nebe.“ Znělo to jako verš.

„Ta slova uvnitř vaší helmy, to je úryvek z nějaké básně?“

„Pokud vím, pocházejí z jedné biblické knihy, která není tak známá. Je to motto mé roty.“

„Obávám se, že nejsem nábožensky založený člověk.“

„To je v pořádku, poručíku, ani já ne.“

Edward přelétl očima vojákovu uniformu. Žádný odznak hodnosti na výložce ani na náramenících. Nic, podle čeho by bylo možné určit prapor nebo brigádu. Pak Edward uviděl, že pod brašnou s ochrannou maskou má voják za opaskem zastrčený nůž ušpiněný od bahna. Ta věc vypadala vražedně, takové nože nosili nepálští bojovníci, příslušníci pluku Gurkhů.

„Žádný strach, poručíku, nejsem špeh, kterého poslali zabíjet pozorovatele na předních stanovištích.“

„Nenapadlo mne...“

„Ovšem že vás to napadlo. Dostal jste příkaz, abyste takové lidi sledoval jako ostrůž.“

Edward si uvědomil, že právě o tom uvažoval. A říkal si, proč mu trvalo tak dlouho, než na to přišel.

„To ta vaše bezstarostná chůze. Způsob, jakým jste procházel nepřátelskými liniemi.“

„Prozatím není čeho se bát. Podařilo se mi zabít všechna nebezpečná individua, která se v tomto sektoru nacházela.“

Ale Edward začal mít pochybnosti.

„Z kterého praporu a které roty jste, vojáku?“

„Míníte to, co z ní zbylo. Půlku roty jsme ztratili u Delville Wood.“

„To je mi líto.“

„To vás mrzet nemusí, je to naše práce. Moje rota nespadá pod žádný prapor. U Delville Wood jsme bojovali po boku Jihoafričanů. Tady jsme začali s Kanadany a teď jsme s Brity. Jsme spíš taková speciální jednotka. Svou práci děláme diskrétně.“

„Pomocí nožů.“

„Ano.“

„Jste tedy nájemný vrah.“

Voják se usmál.

„Už mi říkali i hůř.“

„A proč jste teď tady?“

„Už jsem vám to říkal, dostal jsem rozkaz, abych vás našel.“

„Za jakým účelem?“

„Abych vás ochránil.“

„Kdo by nařizoval něco takového?“

„Co se rozkazů týče, jsem na tom stejně jako vy. Nemám ponětí, kdo je vydává, ale splnit je musím, nemám na výběr. Ale soudě podle toho, co jsem si dal dohromady, vás chtěl jeden voják na německé straně zabít.“

„Celá německá armáda mě přece chce zabít. A vás taky, nás všechny. Proč bych měl mít z jednoho vojáka větší strach než z ostatních?“

„Jenže tenhle voják je jiný, poručíku, ničí lidské duše. A není na tomto místě sám, jsou jich tu tisíce. Tam venku na bojišti, zatímco my v klidu odpočíváme, posílají vojáky z obou stran fronty, aby je povraždili. Nemluvě o civilistech, kteří uváznou uvnitř té vřavy. Zatím je v téhle zatracené válce, která má ukončit všechny zatracené války, třináct milionů mrtvých. Čím víc strojů je do masakrování zapojeno, tím víc se dílo nepřítelů množí. A tady na tom zpropadeném místě je nepřítel ve vraždění už velice zručný.“

Edward pohlédl vojákovi do očí. Jeho pohled Edwarda téměř hypnotizoval. Ten voják zešílel. Edward slyšel, že se v zákopech takové věci stávají. Že ten příšerný strach, kdy má člověk pocit, že nemůže dýchat, a smrt, která nebere konce, zadusí a vytěsňuje z hlavy všechen zdravý rozum. Znovu pohlédl na vojáky nůž a uniformu a pocítil strach. Zjistil totiž, že to, co viděl na vojákově uniformě a co považoval za cákance bahna, jsou ve skutečnosti čerstvé skvrny od zčernalé krve.

„Kdepak, poručíku, i když vám připadám divný, nejsem blázen. Musíte mi věřit. To, co vám říkám, je pravda. Jsem na vaší straně, nesu vám vzkaz.“

„Jaký vzkaz?“

Voják zvolna odvrátil pohled.

„Kdo z poutníků zná klid blaženější
než tento krátký okamžik
mezi dvěma životy nám nabízí, kdy první světla noci
a stíny skrývají, co nikdy se nestalo,
to podstatnější, krásnější a dražší, než co kdy spatříme
či jsme již spatřili.“

Edward uviděl sám sebe o dva roky dříve. V Anglii, seděl u svého psacího stolu a zápasil se slovy. Jeho žena seděla poblíž u krbu a četla Keatse.

„Nerozumím tomu, to jsou přece má slova. Pamatuji se, kdy jsem je napsal.“

„Ano, znám všechny vaše básně.“

„Mé básně nebyly publikovány, až na několik z nich, a ty jsem —“

„...vydal pod jménem Edward Eastaway, protože jste jako prozaik nechtěl těžít ze svého jména. Po pravdě to ale bylo z obavy, že by nemusely u čtenářů sklidit kladný ohlas. Báł jste se, že byste mohl být znovu zavlečen do toho močálu malomyslnosti, kterého jste se hrozil celý život.“

Poručík upřeně hleděl na vojáka, který znal nejhlubší tajemství Edwarda Thomase.

„Jak můžete vědět takové věci?“

„Stejně jako vím, že jste si nemohl vzpomenout, jak se jmenujete, než jsem na vás zavolal. Stejně jako vím, proč všechno ztichlo a proč se zdá, že se na tomto místě nic nehýbe. Stejně jako znám slova, na která jste se pokoušel rozpomenout těsně předtím, než jsem přišel. Verše, které jste napsal na poslední stránky svého deníku. Stejně jako vím, že jste tu včera málem zemřel, jenže tehdy jsem nedostal rozkaz, abych vás vyhledal, protože ještě nepřišel váš čas.“

Edward uviděl sám sebe na kopci.

Včera, na Boží hod velikonoční.

Slunce jasně zářilo, byl teplý den.

Strategické území, které bránili, bylo pod palbou německých děl místy v plamenech.

Vytyčoval pozice, kde bude palebná baterie rozmístěna, roze-stavoval děla k útoku. Vesnice Achicourt, vzdálená méně než jednu míli od fronty a zákopů, byla v poledne silně ostřelována. Burácení

děhl střídaly okamžiky naprostého klidu. Krajina, která vypadala jako ze zlého snu. Pozoroval, jak se sem poté, co roztál sníh a přestal padat studený zimní déšť, vrátili ptáci, byliny a květiny. Odpoledne zasazoval ocelové zaměřovací sloupky s černými a bílými pruhy na pomyslné zaměřovací čáře. Šel směrem k předsunuté pozorovatelně a zaměřil polohu tří hromadných výstřelů z nepřátelské linie, aby určil palebnou vzdálenost německých děl.

Uslyšel rachot dopadajícího granátu.

Spatřil sám sebe, jak padá k zemi, zakrývá si hlavu a zavírá oči. Cítil, jak střela zajela do hlíny. Věděl, že výbuch roztrhá jeho tělo na kusy... Nic se nestalo. Otevřel oči a uviděl, jak ze země jako nějaká směšná věc vyčnívá rukojeť německého granátu. Nefunkční granát, ohromný, monstrózní skopčácký granát.

Když bylo onoho večera v důstojnickém klubu stanoveno, že při nadcházejícím útoku zaujme pozici na tomtéž předsunutém pozorovacím stanovišti, všichni se hrozně smáli. Plácali ho po zádech a blahopřáli mu. Vzpomněl si, jak kdosi žertoval: „Chlapík, který má takové štěstí jako ty, vyvázne bez úhony, ať půjde kamkoli.“

A znovu uviděl sama sebe na vrcholu tohoto kopce, před úsvitem, na Velikonoční pondělí 1917. Schovaný za živým plotem, u očí dalekohled, pátral po záblescích odvetné palby na druhé straně území nikoho.

Vtom se ozval zvuk, zuřivý zvuk, který se nesmírně rychle přibližoval.

...přistává...

Pak vše ztichlo.

Všechno znehybnělo.

„Já jsem... já jsem umřel?“

„Vydechl jste naposledy, poručíku, a začínáte zapomínat na život tady na zemi. Pokoušíte se vybavit si vzpomínky ze svého života, abyste se tu mohl udržet. Tolik se snažíte tu zůstat, ale pro vás už pozemský život skončil. Musíte ho nechat jít, to proto jsem tady.“

Edward uviděl sama sebe, jak leží na zemi. Nebyla na něm patrná žádná zranění ani krev, nejevil jakékoli známky toho, že by byl mrtvý.

„Možná že jsem pouze upadl do bezvědomí a tohle všechno se mi jen zdá.“

Voják kývl hlavou směrem k čerstvému kráteru v půdě.

„V sedm hodin, třicet šest minut a dvanáct vteřin sem dopadl zbloudilý granát. Výbuch vyvolal tlakovou vlnu, která prošla vašim tělem. V plicní tepně to způsobilo krevní sraženinu, která putovala do srdce... a to se náhle zastavilo.“

„O něčem takovém jsem nikdy neslyšel.“

„Ani nikdo jiný tady na světě, tedy zatím. Co nevidět pro to najdou jméno, tím jsem si jistý. Lidé vymýšlejí různé způsoby, jak se vzájemně připravit o život. Člověk nad tím až žasne, nemyslíte?“

Edward nevěděl, co si má myslet.

Pohlédl na kapesní hodinky.

Ukazovaly právě sedm hodin, třicet šest minut a dvanáct vteřin.

„Zdá se, že to zastavilo i moje hodinky.“

Voják zvedl ze země helmu, a když si ji dával na hlavu, klepl do ní.

„Víte, to jsem udělal já.“

„Cože?“

Voják se dotkl rukojeti svého zkrvaveného nože.

„Neprodyšně jsem tento kousek bojiště uzavřel, aby sem ostatní ničitelé duší nemohli. Potřeboval jsem čas, abych odrovnal toho, který šel po vás. Ten všivák měl s sebou celou četvu. Každopádně, tady uvnitř je pořád sedm hodin, třicet šest minut a dvanáct vteřin. Tam venku den pokročil.“

Edward upřeně hleděl na vojáka, jehož oči ho nyní přitahovaly ještě víc než předtím.

„Je to tak podivné, proč bych vám měl věřit?“

„Víte, lidé celý život dumají nad tím, co se asi stane, až zemřou. A je to pro ně vždycky šok, když potom zjistí, že to po smrti vypadá trochu jinak, než čekali. Jak jsem řekl, chce to nějaký čas, než si na to člověk zvykne, myslím na umírání.“

...nějaký čas, než si na to člověk zvykne... na umírání...

„Nechají mne shnít jako toho německého vojáka tam pod mostem?“

„Vojáky padlé v boji pohřbívají na poli jednoho sedláka nedaleko Agny. Vaši muži vás brzy přijdou hledat. Najdou vaše tělo a snesou ho z kopce, aby ho pohřbili spolu s dalšími, co padli. Ti, kteří z mé roty zbyli, jsou tady a hlídají vás. Mají příkaz postarat se o vaše tělo, které bude přineseno. Až přijde čas, uloží ho k věčnému spánku.“

„Až přijde čas.“

„Ano, poručíku, až přijde čas.“

„Tomu nerozumím, skutečně tomu nerozumím. A kupodivu se zdá, že je mi to jedno.“

„Protože už tuto smrtelnou schránku k životu nepotřebujete. Jste připraven tento svět i jeho těžkosti opustit, nechat je jít.“

„Něco mne ale drží, něco, co je mi drahé.“

„Musíte zapomenout i na to, co je vám nejdražší, nechat to jít.“
...to, co je vám nejdražší... nechat jít...

Edward viděl, jak se mu povědomé tváře ztrácejí před očima.

Cítil, že jsou mu velice drahé, a rozpomněl se na ně.

„Ano, znám je. Moje žena, mé děti. Co si počnou, až tady nebudu?“

„Je mi líto, poručíku, nikdo na tomto světě nedovede číst budoucnost, ani proroci. Můžu vám říct pouze to, že jejich život půjde dál, ať už se s nimi stane cokoli.“

Všechny jsem nechal za sebou, dobré
i ty zlé...

„Ale jejich jména, nemohu si vzpomenout dokonce ani na jména.“

„Vzpomínky jsou pro živé, poručíku, ne pro mrtvé.“

...dnes už jen
jak ve snu vidím je...

„Povězte mi, prosím, povězte mi, jak se jmenují.“

„To nejde. Nemůžu se plést do okolností vaší smrti.“

Vše budoucí i minulé potemnělý proud utopil.

„Nemáte v sobě kouska citu.“

„Ano, jsem si jistý, že vám to tak připadá. Ale na druhou stranu, já básník nejsem.“

Jak chabě světlo svítí a jak málo ho je...

„A já jsem snad básník byl? Nemohu si vzpomenout.“

„Ano, poručíku, byl jste básník, a velmi vás milovali.“

A teď pozorně naslouchej, jak se snáší déšť...

„Prosím vás, řekl jste, že znáte slova z mého deníku, verše na jeho posledních stránkách.“

„Dorůstající měsíc i všechny hvězdy na nebi svítí,
Ale po ptačím zpěvu už nikde ani památky...
Nikdy jsem tak docela nepochopil, co tím Bůh
vlastně zamýšlí.“

Voják se zvedl ze země, a když si přitáhl pušku k rameni a pevně
přitáhl její řemínek, tiše promluvil:

„Co se nám dole na zemi skrylo před očima — jak mívá
smrti zima.“

Edward ucítil, jak z jeho těla vyklouzl život.

„Všichni se vytrácejí, jen její tvář mám stále před očima.“

...to, co je ti nejdražší...

„To je v pořádku, poručíku, to se stává. Pro člověka, jako jste vy, to
ale nekončí, nikdy to nekončí. Prostě jen zapomeňte na tento život
a nechte ho jít.“

Mrtvým, těm je co závidět...

Znehybnělý svět se dal do pohybu.

Uviděl záblesky kulometů.

Viděl déšť, nic než ten divoký déšť.

„Ach, moje... moje Helen...“

„Dívejte se mi do očí, poručíku, naslouchejte mému hlasu...“

KNIHA PRVNÍ

čtyřicátý šestý stupeň
severní zeměpisné šířky
planety Země

kapitola první

Marc Rochat odhrnul krajkovou záclonu a pozoroval, jak se skrze světlo lampy snáší déšť a pleská na dlažební kostky Escaliers du marché. Mezi kočičími hlavami se slévaly drobounké praménky vody, které stékaly dolů a vlévaly se do větších potůčků deště, jež sem přitékaly z rue Mercerie. Tyto dvě úzké uličky, které se klikatily v příkrém svahu, se sbíhaly přímo za okny kavárny Grütli. Rochat dýchl na chladné sklo a do mlžného oparu nakreslil vyzáblý obličej.

„Vidím tě, vidím, jak se schováváš v dešti. Na mě si nepříjdeš, *en garde*, měj se na pozoru.“

Setřel namalovaný obličej a otočil se zpátky do tepla kavárny.

Rochat to tu dobře znal. Skoro každý večer sem chodíval na večeři. Líbily se mu kulaté lampy, které visely ze stropu a vydávaly tlumenou zář jako měsíce v úplňku. Měl rád fotografie Lausanne z dávných časů, které byly zavěšeny na zdech. Měl rád menu, které bylo napsáno křídou nad výčepním pultem a které se nikdy neměnilo. Monsieur Dufaux, jemuž kavárna patřila, tu tabuli umýval a přepisoval každý den, avšak písmena byla pořád tatáž a zůstávala vždy na tomtéž místě, zrovna tak jako pravidelní návštěvníci podniku. Madam Budryová se svou šestou sklenkou Villette, monsieur Duvernay se svou *filets de porc avec pommes frites*, vepřovou panenkou s hranolkou, kterou si dával každý pátek večer, profesor lausannské univerzity a jeho žena, kteří na sebe promluvili sice jen zřídka, zato však byli notně

sečtělí, alžírští metaři ulic, kteří se tu večer co večer zastavovali na espresso a cigarety. A monsieur Junod, který se zrovna prodíral závěsem u dveří a jehož následoval jeho malý bílý psík na vodítku. Přicházel vždy ve stejnou dobu a pokaždé se posadil ke stejnému stolu v rohu. A jeho pes vždy vyskočil na sousední židli, aby se mohl porozhlédnout po kavárně, jako by se dožadoval obsluhy. Rochat si s oblibou představoval, jaké by to asi bylo, kdyby byl ten malý psík ustrojený do nějakého náramného obleku. V tlapkách by držel nůž a vidličku a pojídal by uzeniny a...

„Ještě nepřestalo, Marcu, že ne?“

Rochat spatřil monsieur Dufauxe, jak stojí u jeho stolu a utírá si ruce do utěrky, kterou měl zastrčenou za šňůrou od zástěry.

„*Pardon, monsieur?* Co jste to říkal?“

„Pršet. Ještě pořád nepřestalo, co?“

„*Non*, ne. Dnes večer se do Lausanne pokouší vplížit zima. Myslí si, že ji nevidím.“

„Koho?“

„Zimu.“ Rochat odhrnul záclonu a ukázal ven za sklo do deštěm promáčené tmy. „Tam venku, schovává se v dešti. Myslí si, že ji nevidím, ale to není pravda.“

Monsieur Dufaux vyhlédl z okna.

„Takový ošklivý večer. A je chladno. Cítím to v kostech.“

„Mohl bych dýchnout na sklo a nakreslit ji, abyste ji viděl.“

„Koho?“

„No zimu. Chcete ji vidět?“

„*Non, mon cher*. Kdepak, můj milý, to není třeba. Ale víte co, až dnes večer uvidíte starou paní zimu ze zvonice, odežte ji za mne. Je libo moučník nebo espresso?“

„*Non, merci*. Děkuji, ale nechci.“

Monsieur Dufaux vzal Rochatův prázdný talíř, vytáhl ze zástěry bílou utěrku a rázně smetl drobký ze stolu.

„Víte co, pokaždé, když tu večeríte, se vás ptám, jestli si dáte moučník nebo kávu. A vy mi pokaždé odpovíte to samé.“

Rochat se nad tím zamyslel.

„Já vím.“

„Jenže já to vím taky, a o to tu právě jde. Překvapte mě někdy. Jsme ve Švýcarsku. Čas od času tady překvapení potřebujeme. Pomáhá nám to, abychom se vzájemně neunudili k smrti.“

Rochat se ze slušnosti zasmál, ovšem nebyl si jistý, co tím monsieur Dufaux přesně myslí. Jedno ale věděl určitě — že šlo o vtip.

Monsieur Dufaux měl ve zvyku pronášet duchaplné poznámky, tím byl v kavárně proslulý. A když ho pak Rochat pozoroval, jak prochází mezi stoly, rázně smetává drobky na zem a vykládá všem totéž — jak se Švýcaři vzájemně příšerně otravují —, věděl, že byl jeho úsudek správný. Všichni hosté se smáli.

Kavárnou zazněl zvuk jediného úderu. Rochat letmo pohlédl na staré hodiny nad barovým pultem. Malá ručička se zastavila mezi osmičkou a devítkou, velká ručička ukazovala na trojku.

„Nesmíš se opozdit, Rochate. Máš své povinnosti.“

Podíval se na svůj účet a na čísla na něm. Otevřel peněženku a pečlivě si nahlas přepočítal švýcarské franky. Všechno zkontroloval třikrát, aby se ujistil, že jsou jeho výpočty v pořádku.

„Je to tak, Rochate. Čísla se dovedou chovat opravdu hloupě. Nikdy nevydrží v klidu, když se je člověk pokouší přečíst.“

Omotal si kolem krku černou šálu, hodil na sebe dlouhý černý vlněný kabát a pomaloučku se šinul přeplněnou kavárnou ke dveřím. Pravidelní hosté se na židlích posouvali blíž ke stolkům, aby mohl projít. Monsieur Dufaux na něj zavolal zpoza výčepního pultu:

„*Fais attention*. Buďte opatrný, Marcu, venku na dlažbě to bude v tom dešti pěkně klouzat.“

Rochat cítil, jak všichni upírají zrak na jeho záda, jak všichni sledují jeho nemotorné kulhání. Vytáhl z kapsy černý vlněný klobouk se širokou krepou a narazil si ho na hlavu.

„*Merci. Bonne soirée, mesdames et messieurs*. Díky. Dámy a pánové, přeji dobrý večer.“

Vybelhal se mezi závěsy u dveří a vyšel ven na déšť.

Podíval se, jestli nejsou na dlažebních kostkách nějaké stíny. Spatřil ale pouze svůj vlastní pokřivený obrys, který se táhl od jeho vysokých pevných bot.

„*On y va*, tak jdeme na to, Rochate.“

Dobelhal se k úpatí Escaliers du marché. Strmý kopec, seskládaný z podivně pospojovaných dlažebních kostek, mu připadal v tom dešti kluzký, přesně jak ho monsieur Dufaux varoval. Šouravým krokem došel k dřevěnému schodišti, které tam dělníci postavili už ve středověku. Nevěděl sice, co to bylo za lidi, ale byl velice rád, že tam ty schody byly. Dřevěné zábradlí bylo robustní a střecha z červených tašek kryjící schodiště ho ochrání před deštěm, takže nebude zmáčený až na kost. Chytil se madla a šplhal vzhůru.

„*Un, deux, trois...* jeden, dva, tři...“

Pleskání jeho pokrouceného pravého chodidla udávalo Rochatovo tempo.

„...*seize, dix-sept, dix-huit...* šestnáct, sedmnáct, osmnáct...“

Staré kamenné domy, které stály podél strmé cesty, vypadaly, jako by je na místo zatloukli titíž dlaždiči, kteří tady stavěli cestu. Úzké byty s natřenými okenicemi, prázdné truhlíky v oknech, malé obchůdky v přízemí. Prodavač starožitností, kadeřník, pekařství Vaucher, puškař, indická restaurace s legračními soškami u vchodu a na náměstí Palud služebna švýcarské policie, jejíž příslušníci, stejně jako všichni spořádaní občané, pozdě k večeru zavřeli krám a šli domů.

„...*vingt et un, vingt-deux, vingt-trois...* dvacet jedna, dvacet dva, dvacet tři...“

Zrychlil tempo, až se kamenné domy, které viděl po stranách, začaly proměňovat a on si mohl představovat, jaké to bylo kdysi.

„...*quarante-sept, quarante-huit, quarante-neuf...* čtyřicet sedm, čtyřicet osm, čtyřicet devět...“

Další ulička dlážděná kostkami...

„...*cinquante, cinquante et un, cinquante-deux...* padesát, padesát jedna, padesát dva...“

...a další kamenný dům, se zahradou vzadu za domem. Místo, kde žil se svou matkou a kde strávil prvních deset let svého života. Místo, kde se učil chodit na svých křivých nohách. To jediné místo na světě, které Rochat znal do té doby, než mu na dveře zaklepal jakýsi cizinec. Byl vysoký, měl pleš a na dlouhém nose posazené brýle na čtení, které neměly nožičky za ucho. Rochatova matka řekla, že toho neznámého člověka poslal jeho otec. Rochat svého otce nikdy neviděl. Znal ho jen z fotografie, kterou pořídili jednoho letního dne. Na snímku stál otec s jeho matkou na Abrahamově pláni nad řekou Svatého Vavřince. Rochatova matka na sobě měla modré šaty a slušelo jí to. Ale to bylo ještě předtím, než se s ní stala ta změna. Pak byla pořád unavená a slabá a brala spoustu léků. Později jí vypadaly vlasy a většinu dne trávil v posteli.

„...*soixante-quatre, soixante-cinq, soixante-six...* šedesát čtyři, šedesát pět, šedesát šest...“

Muž, který stál u dveří, potřásl Rochatovi pravicí.

„Dobré odpoledne, pane Rochate. Jsem monsieur Gübeli. Je mi ctí, že vás poznávám.“

Vešel do domu a posadil se u stolu v kuchyni. Otevřel kufřík a vytáhl z něj několik dokumentů, které měla jeho matka podepsat. Pomohl jí držet pero, aby mohla roztřesenou rukou psát. Potom

ten muž ukázal Rochatovi drobnou červenou knížečku s bílým křížem na přebalu.

„Váš otec vám obstaral tento švýcarský pas, pane Rochate, abyste mohl přijet do Lausanne a usadit se tam.“

Rochat se třásl. Matka ho vzala za ruku.

„Neboj se, Marcu. Už brzy budu muset odejít. Tvůj otec je moc hodný člověk, postará se o tebe. Budeš tam chodit do jedné velice hezké školy s takovými dětmi, jako jsi ty.“

„...septante, septante et un, septante-deux... sedmdesát, sedmdesát jedna, sedmdesát dva...“

Kuchyně ústila do obývacího pokoje, u okna tam stál na podstavci glóbus.

„Povězte mi, pane Rochate, prohlížíte si rád zeměkouli?“

„Oui, to ano. Maman, moje maminka, mi ukazuje různá místa a vypravuje mi o nich.“

„A už vám vaše matka ukázala Švýcarsko, kde žije váš otec a kde budete chodit do školy?“

„Ano, je to strašně daleko.“

„Pardonnez-moi? Copak se děje?“

To, jak se monsieur Gübeli tvářil, Rochata rozesmálo. Smála se i jeho matka. Cizinec si sundal brýle z nosu a položil je na stůl. Odkráčel do obývacího pokoje a vrátil se s glóbusem. Postavil ho vedle stolu a otočil ho směrem na západ.

„Jak tak pořád cestuji, začínám se v tom už trochu ztrácet. Nejsem tak docela schopen říci, kde ve světě se právě nacházím.“

„To bude tím, že jste svět přiměl, aby se otáčel pozpátku, monsieur.“

Cizinec pohlédl na Rochata a usmál se.

„No dobrá, pane Rochate. Snad byste mi mohl ukázat, jak správně poznám, kde jsem?“

Rochat se podíval na svou matku. Odhrnula mu černé vlasy z čela.

„Jen do toho, Marcu. To zvládneš. Vzpomeň si, jak jsem ti ukazovala, jak máš hledat místa na mapě.“

Rochat zastavil zeměkouli, která se otáčela opačným směrem. Pomalu ji otočil na východ a u řeky Svatého Vavřince našel malinkou tečku.

„Nacházíte se tady, monsieur, v Quebec City.“

Cizinec si znovu nasadil brýle, aby lépe viděl. Dlouhým nosem se přitom téměř dotýkal glóbusu.

„A tady ta řeka bude zřejmě tatáž řeka, kterou vidím z okna vašeho obývacího pokoje?“

„Oui, monsieur.“

„D'accord, dobrá tedy. A jak najdu Švýcarsko?“

Rochat otáčel s glóbusem zpátky na východ tak dlouho, až našel malý stát, který se rozprostíral kolem dlouhého úzkého jezera ve střední části Evropy.

„Švýcarsko je tady, to červeně vyznačené místo.“

Muž přiložil ukazováček levé ruky na bod u řeky Svatého Vavřince v Kanadě a ukazováček pravé ruky položil na jezero ve Švýcarsku. Důkladně přezkoumal vzdálenost mezi oběma místy.

„Teď vám, pane Rochate, ukážu malé tajemství. Jste připravený?“

„Oui, jsem.“

Rochat sledoval, jak onen muž přejíždí prstem levé ruky podél jedné z uzounkých přímek, které byly zakreslené kolem dokola glóbusu. Z Quebec City přešel přes přímořské provincie Newfoundland a Nové Skotsko a pak překročil Atlantský oceán. Potom překlenul Francii, až se nakonec shledal s prstem své pravé ruky, který jej očekával ve Švýcarsku.

„Vidíte? Jak Quebec City, tak Lausanne leží na čtyřicátém šestém stupni severní zeměpisné šířky planety Země. Takže jediné, co je třeba udělat, je vydat se na cestu podél této malé přímky odsud až sem. To přece není vůbec žádná dálka. Podívejte, na obě tato místa dosáhnou jednou rukou. Tady, vyzkoušejte si to. No tak, prosím, Marcu, pro vás to bude hračka.“

Rochat měl velmi malou ruku, takže natáhl prsty pouze do středu Atlantského oceánu. Viděl ale tu uzounkou přímku na glóbusu a od špičky jeho malíčku už se to nezdálo příliš daleko k místu, kam se vydá o pár dní později. Poté, co zhlédne, jak rakev s ostatky jeho matky spustí do studené hlíny na hřbitově Saint-Charles.

Onoho dne byl cizinec na hřbitově a držel malého Rochata za ruku. Pomohl Marcovi zabalit si oblečení, fotografii, na níž stáli matka s otcem na Abrahamově pláni, několik omalovánek a krabičku pastelek. Rochat zacházel s fotografií matky a otce obzvlášť opatrně. Chtěl mít jistotu, že cestou do Lausanne nepříjde k úhonně. Opatroval ji i teď, když v ledovém dešti stoupal po dřevěném schodišti, které vedlo na kopec pokrytý dlažebními kostkami.

„...*quatre-vingts, quatre-vingt-un, quatre-vingt-deux*... osmdesát, osmdesát jedna, osmdesát dva...“

Pod ulicí Viret vedl podchod pro pěší. Tudy ale Rochat nikdy nechodil. Poblíkávala tam totiž neonová světla a házela na zdi pokreslené graffiti nepříjemné stíny. Raději chodil po dřevěném schodišti.

Schody stoupaly nad staré tržiště, kde lidé v dávných dobách prodávali obilí, prasata, kuřata a husy. Teď to byl malý park, ve kterém rostlo devět kaštanů a stály tam čtyři lavičky. Rochat si rád představoval, jak to tu vypadalo za starých časů. Byl toho názoru, že tu muselo být plno rámusu, zápachu a legrace.

„...*quatre-vingt-dix, quatre-vingt-onze, quatre vingt-douze...* devadesát, devadesát jedna, devadesát dva...“

Vešel do ulice Viret právě v okamžiku, kdy autobus s číslem šestnáct projel zatáčkou a jeho reflektory v dešti probleskly odstíny červené, modré a zelené barvy. Autobus bezohledně projel kaluží, minul Rochata, vjel do další zatáčky a pak zmizel.

„Právě včas, Rochate. Musíš být ve všem dochvilný, všechny své úkoly musíš plnit včas.“

Spěšně přešel ulici a chvátal nahoru po posledních dřevěných schodech.

„...*cent et vingt et sept, cent et vingt et huit, cent et vingt et neuf...* sto dvacet sedm, sto dvacet osm, sto dvacet devět...“

Opřel se silou o zábradlí, přeskočil poslední schod a přistál na kamenné dlažbě prostranství před katedrálou. Obrovské osvětlené průčelí lausannské katedrály ho opět uchvátilo.

„*Bonsoir*, dobrý večer. Pořád ještě stojíš, co? No dobře. Poslyš, ty stará haldo kamení, musíme být připravení. Stará babice zima se dnes večer pokouší vklouznout do Lausanne a monsieur Dufaux chce, abychom ji zahnali. Slyšíš?“

Belhal se směrem ke katedrále. Vápencová klenba nad obrovitými dřevěnými dveřmi byla od deště celá promočená a blyštěla se v záři světlometů. Jako by tím katedrála v jeho očích povyrostla.

„Jak to myslíš, že ti nemusím říkat, že se zima schovává v dešti? Co tím chceš říct, že už to stejně dávno víš? Jak to můžeš vědět? Aha, už tomu rozumím, ty už totiž víš všechno. Ale proč bych ti to měl věřit?“ Přitiskl ucho ke kamenné zdi katedrály, naslouchal a obracel oči v sloup. „Protože katedrály nelžou? A to říká kdo?“

Cítil chladný upřený pohled světců a proroků vytesaných do kamene po obou stranách portálu. Všichni na něj shlíželi a dělali na něj mrzuté obličejy. Mojžíš mu připadal ze všech nejnabručenější. Už už se chystal kamennými deskami, které měl v rukou, třísknout o zem. Rochat nad ním mávl rukou.

„Ale jděte, prosím vás, každý večer se chováte stejně hloupě. Prý: Neměli byste dělat to, neměli byste dělat tamto. Nic jiného z vás člověk nedostane. Kde byste dneska byl bez těch vašich směšných

kamenných desek? Myslím, že byste vypadal notně přihlouple, kdybyste si neměl na co stěžovat.“

Rochat se zaklonil a spatřil chrliče, které vykukovaly z vrchní části fasády. Pozoroval, jak jim z úst odkapává déšť a padá na prázdný kamenný sloupek mezi dveřmi.

Rozpomenul se na příběh, který si vyprávěli ve škole.

Kdysi na tom sloupku stávala zlatá soška Panny Marie. Po Escaliers du marché vystupovaly houfy lidí po kolenou, aby se před ní modlily, a jejich modlitby doprovázely zázraky. Slepým se otevíraly oči, chromí mohli zase chodit. Až přišli nějací rozzlobení lidé z Bernu, strhli Marii ze sloupku a přetavili ji na mince. Učitelka říkala, že to byli reformátoři. Rochat poklepal Mojžíšovi na jeho kamenné prsty u nohou.

„Vsadím se, že to byli vaši kumpáni.“

Pozoroval, jak se na okraji sloupku tvoří malá loužička dešťové vody a jak pak drobounké kapičky padají k zemi.

„Možná že tu ale pro Rochata ještě jeden zázrak zbyl.“

Zaklonil se pod sloupkem a nechal si do úst spadnout pár kapek deště. Pohlédl na své chodidlo. Ještě stále bylo vyvrácené do strany a noha byla pořád pokroucená.

„Na Rochata tedy už žádné zázraky nezbyly.“

Z náměstí Palud zacinkaly cínové zvonečky, *cink cink, cink cink, cink cink*. Zvonky byly umístěny dole pod kopcem na budově místní radnice Hôtel de Ville poblíž kavárny Grütli. A každý večer Rochata s oblibou upozorňovaly, aby přidal do kroku.

„Ano, ano, já vím, mám už jen patnáct minut. Nemějte strach, Rochat se nezpozdí. Rochat nikdy nechodí pozdě.“

Vzal za železnou kliku u dveří. Zamčeno, jako vždy, bylo však jeho povinností si to ověřit. Přišoural se ke dveřím domu starého biskupa a k muzeu katedrály. Taktéž zamčeno.

„Mrňavé zvonečky, rozmrzelé sochy a všechny dveře ke kontrole. Taková spousta povinností, Rochate. Na zázraky není čas, pro Rochata se žádné zázraky nekonají.“

Belhal se podél fasády a kolem věže zvonice směrem k úzkým červeným dveřím. Za vysokým dřevěným plotem, který se táhl po celé délce katedrály, nebyly skoro vůbec vidět. Vytáhl ze zimmíku kroužek s velkými klíči a ten největší zasunul do zámku. Otočil klíčem, přitiskl rameno ke dveřím a zatlačil. Staré dřevo vrzalo a skřípalo, jak dveře drhly o kamennou dlažbu plnou prachu. Rochat vstoupil dovnitř a s hlasitým bouchnutím za sebou zase zavřel.

Poslouchal, jak se ten zvuk nese ozvěnou stovkou ponurých spojovacích chodeb.

„*Bonsoir*. Dobrý večer, to jsem jenom já.“

...*to jsem jenom já, jenom já, jenom já...*

Nenamáhal se rozsvítit si světlo, i potmě věděl, kudy má jít. Stanul ve výklenku, odkud vedly troje dveře: úzké červené, kterými přišel, velké dveře do hlavní chrámové lodi a ještě větší dřevěné, vedoucí do věže zvonice. Probral se svazkem klíčů, našel mezi nimi malý klíček se zubatými hranami, kterým se otevíraly dveře do věže, prošel jimi a zase za sebou zamkl. Dobelhal se chodbou ke kamennému oblouku, který končil u točitého schodiště. Kamenné schody se vinuly nahoru k úzkému dřevěnému můstku nad kůrem ženského sboru. Rochat po něm přešel po špičkách, ale i když našlapoval tiše jako myš, ve tmě to pod ním vrzalo. Prošel pod další kamennou klenbou a vydal se nahoru po jiných točitých schodech k druhému úzkému dřevěnému mostku. Ten rovněž vedl nad kůr pro ženský sbor, ovšem výše a v opačném směru než můstek pod ním.

„Sem a tam, tam a zase zpátky. Zvláštní způsob, jak se vyšplhat na věž. Ale stejně, i když z toho nejsem zrovna nadšený, je to jediný způsob, jak se sem nahoru dostat.“

...*dostat, dostat, dostat...*

Zastavil se a čekal, až ozvěna jeho hlasu dozní.

„Opravdu už musím přestat mluvit sám se sebou.“

...*sám se sebou, sám se sebou, sám se sebou...*

Paprsky umělého osvětlení, které stavbu ozařovaly z promenády před katedrálou, prosvítaly oknem s olovnatým sklem. Světlo se v potměném chrámu vytrácelo a tvořilo na kamenných zdech zlobivé stíny.

„Dobrý večer i vám, *mesdemoiselles*. Doufám, že odháníte zlé stíny, co říkáte?“

Uslyšel, jak se ony chatrné dveře na konci spojovací chodby zhouply v pantech. Byl přesvědčený, že zlobivé stíny mají v té záhadě věčně se kývajících dveří prsty. Dobelhal se na konec chodby a prošel dveřmi. Pořádně do nich zatlačil, až se s cvaknutím dovřely.

„Prosím, nezapomínejte za sebou zavírat dveře, *mesdemoiselles*! Mám plné ruce práce se svými vlastními povinnostmi a na vaše vtípky nemám čas.“

Přitiskl ucho ke dveřím a poslouchal. Slyšel, jak se zlobivé stíny chichotají. Dovedou být ale pěkně pitomé, pomyslel si.

Stanul v temné komnatě u paty kamenného schodiště, které se vinulo nahoru jako vývrtka. Ve zdi komnaty bylo vyhloubeno štíhlé okno, dost velké na to, aby se sem vešel člověk. Rochat vyhlédl oknem ven a viděl, že pořád ještě prší. Spatřil záblesky osvětleného Lausanne. Město se třpytilo v mlžném oparu, který se zvedal z jezera Léman.

„Ať prší, anebo je mlha, před Marcem Rochatem se neschováš. Já tě vidím.“

Rychle stoupal do věže po schodech, jež vedly kolem dokola mezi úzkými zdmi, a prsty se přitom dotýkal sloupku, který se táhl nahoru středem věže. Konečky prstů přejížděl po šmouhách na hladkých zdech a po otiscích, které tu zanechali všichni ti lidé, co sem šplhali po týchž schodech a noc co noc se po osm staletí dotýkali stejných míst v kamenné zdi. Kolem dokola, výš a výš. Cítil chladný vzduch, který proudil věží shora dolů. Slyšel, jak venku pod širým nebem fouká vítr. Cítil vůni jezera, borovic, ledu a sněhu, linoucí se sem z veliké dálky.

Ještě poslední otočka, překročil poslední schod a stanul na jižním balkonu zvonice, jako by se vyhoupl až do nebes. Rozpažené ruce mu sloužily jako dokonalá náhražka křídel a on na okamžik letěl. Vysoko nad Lausanne, vysoko nad jezerem Léman i nad Alpami, které se rozprostíraly za protějším břehem, výše než celý svět. Dopadl zpátky na paty a otevřel oči.

„*Bonsoir*. Dobrý večer, Lausanne. Rochat je tu a bude na tebe dávat pozor.“

Šoural se po úzkém balkonu směrem k severozápadní věžičce. Na jedné straně se k noční obloze zvedaly vysoké kamenné sloupy a oblouky, do středu zvonice pak ústily tlusté opěrné pilíře a klenby. Uvnitř sloupoví stála masivní konstrukce ze zkřížených trámů. Stavba měla šest pater a trámy byly pospojované jako nějaká obrovitá skládačka. Rochat sáhl na dřevěnou konstrukci a dotkl se železných skob a dřevěných čepů, které držely trámy pohromadě.

„*En garde, mes amis*. Opatrně, přátelé. Víím, že jste už velice staré, dnes večer ovšem musíme být pevní v kolenou. Je to naše povinnost.“

Belhal se podél severního balkonu a kontroloval, zda je ve staré části města všechno v pořádku. Se sehnutou hlavou prolezl severovýchodní vížkou na východní balkon. Věž na vzdálenějším konci katedrály se ve větru ani nehнула, ale podle větrné korouhvičky na jejím vrcholku Rochat poznal, že se nemylí. Poryvy větru se hnaly od Mont Blancu, zima útočila.

Pocítil v zádech nesouhlasný upřený pohled. Pomalu se otočil k trámové konstrukci a k obrovskému zvonu, který při rozhoupání vydával sedm tónů a který visel sám v dřevěné kleci. Rochat smekl klobouk a zdvořile se uklonil.

„*Bonsoir*, madam Madeleine, *ça va?* Dobrý večer. Jak se vám daří?“
Zvon neodpověděl.

„Á, rozumím. Madam je dnes večer nazlobená.“

Rochat se vyhoupl mezi trámy a zkontroloval těžké železné kladivo, které bylo připevněno k vnější straně lemu bronzového pláště zvonu. Zatahal za ocelová lana, která spojovala zvon s navíjecím motorem, a ujistil se, že je všechno nastaveno a připraveno.

„Anebo že by snad madam dřímala, hmm?“

Pokrčenými prsty poklepal na plášť zvonu a naklonil se k němu. Slyšel, jak chladným bronzem krouží hluboký dunivý tón.

„Copak to je? Madam přece nikdy nespí. Nebo že by madam jen odpočívala? Ano, jistě. Jak jsem mohl být tak neomalený a myslet si něco jiného?“

Znovu si nasadil klobouk a šinul se zpátky k jižnímu balkonu. Zastavil se u uzounkých dřevěných dveří zasazených mezi dvěma kamennými pilíři. Zatahl za řetizek po jejich straně a malá lampa se s poblikáváním rozsvítila. Z hořejšího trámů se rozlétl holubi a o překot mávali křídly.

„Omlouvám se, že vás vyrušuji, vy jedni sakramentští trus trousící tvorové, ale je to moje povinnost.“

Otevřel dveře a vkročil do malého přístěnku s dřevěnými stěnami, vybudovaného mezi zkříženými trámy. Místnost byla jeden a půl metru široká a šest metrů dlouhá, a kdyby chtěl dosáhnout na nejnižší bod šikmého dřevěného stropu, musel by být třikrát tak vysoký. Ze západní stěny vystupoval malý stolek a u severního cípu pokoje se zvedaly dva schody, které tvořily úzkou postel. Rochat rozžehl sedm svíček a rozestavil je po místnosti. Otevřel skříňku s přihrádkami a opatrně z ní vyndal starou mosaznou lucernu. Uvnitř byla zakrslá, zpola dohořelá svíčka. Odhadoval, jak dlouho mu svíčka asi vydrží.

„Myslím, že chvilku ještě hořet bude.“ Vzal ze zásuvky novou svíčku a strčil si ji do kapsy u kabátu. „*En garde*. Přece jen budu raději opatrný.“

Otevřel malé čtvercové okno zasazené v západní zdi, které se nacházelo nad stolkem. Vystrčil hlavu, aby se podíval na další osamělý zvon zavěšený v trámů.

„*Bonsoir*. Dobrý večer, madam Clémence! Máme tu dnes nějaké kacíře, které upálili na hranici? Že ne? To je ale škoda. Ano, ano, já vím, už to prostě není, co to bývalo. To mě mrzí.“

Zaklapl okno, a třebaže měl jen tak tak dost místa na to, aby se v úzkém prostoru otočil, obrátil se a otevřel malé okénko ve východní zdi. Hned za oknem visel zvon Marie-Madeleine. Rochata napadlo, že by na něj mohl poklepat násadou od koštěte a zkontrolovat, jestli se už doopravdy probral. Ale právě v tom okamžiku celá trámová konstrukce zasténala jako nějaká letitá dáma, která zívá a protahuje se v prastaré posteli.

„*Oui*, ano, madam už je vzhůru.“

Slyšel, jak rumpál navíjí ocelová lana, jak se zvedá ocelové kladivo a pak...

BIM! BAM! BIM!

Vibrace rytmicky rozkmitávaly trámovou konstrukci a otrásaly pokojem. Škrtl sirkou a zapálil lucernu.

BIM! BAM! BIM!

Vybelhal se ze dveří a skrz věžičku spěchal na východní balkon. Postavil se u železného zábradlí přímo před Marií-Madeleine.

BIM! BAM! BIM!

Stál jako zkamenělý a čekal, dokud se hlas Marie-Madeleine téměř neutišil. Pak zvedl lucernu do tmy.

„*C'est le guet! Il a sonné l'heure! Il a sonné l'heure!* Toto je noční hlídka! Hodina odbila! Hodina odbila!“

kapitola druhá

Už to tu bylo zas.

Viděla to, i když přselo.

Světýlko, které kroužilo kolem zvonice.

Poprvé si toho všimla, když se loni v létě do bytu nastěhovala. Byla tehdy zabraná do stejné činnosti jako teď. Seděla u svého toaletního stolku a kartáčem si pročešávala vlasy. Chystala se večer ven. Vzpomněla si, že ji tehdy zaujaly vlašťovky, které rychlými trhavými pohyby poletovaly za okny. Venku se proti červánkové večerní obloze tyčila lausannská katedrála.

Hezké, pomyslela si, je to jak z *Addamsovy rodiny*. A právě tehdy uviděla ve věži ono světlo, které zářilo směrem k ní. Na chvíli se jí vytratilo z dohledu, ale pak se zase objevilo, tentokrát však bylo natočené směrem k jezeru. Ještě jednou se zakolébalo, šup a bylo pryč.

Noční strážný s baterkou, pomyslela si.

Jenže když ho pak zahlédla ještě několikrát, zjistila, že se noční hlídač objevuje pouze tehdy, když zvony v katedrále odbijí celou hodinu. Pokaždé začínal v devět hodin večer a vždy se kolem věže pohyboval proti směru hodinových ručiček. Nejdřív se objevil na východě, pak na severu, na západě a nakonec na jihu. Později pochopila, že to, co třímá v rukou, není baterka, ale lucerna. A vypadalo to, jako by z balkonů něco vykřikoval.

Jednou večer, těsně před devátou, vyšla na terasu a čekala. Zvony devětkrát odbily a už tam strážný stál. A ať se propadne, jestli něco nevykřikuje. Jeho hlas ovšem zanikal v hluku silničního provozu, který sem doléhal z mostu Bessières. Popadla svůj mobilní telefon a poslala své sestře, žijící v Los Angeles, textovou zprávu.

*anny, tomu nebudes verit. maji tu blazna zamceneho
ve zvonici. ma lucernu a vecer tu neco pokrikuje.
zrovna se na neho divam!*

**radsí bud opatrná, kat. frankenstein byl taky
ze svycarska.**

myslela jsem, ze to byl nemeč.

to byl hitler.

tres weird, fakt divne. vsechny pozdravuj.

**prijed domu a udelej to sama. nasi jsou jeste
porad ohledne vseho desne nasr. dečka brečí,
musím jít.**

Pak to světlo ve zvonici pustila z hlavy. Vzpomněla si na něj až dnes večer.

Zvony odbily devět hodin a kukačka zakukala, *kuku, kuku, kuku*. Přestala si kartáčovat vlasy a pohlédla na svůj obličej do zrcadla. Dvacet šest let a ani jedna viditelná vráska. Trocha očních stínů, tužka na oči a malinko řasenky. Nic dalšího už nebylo potřeba. Její oříškově hnědé oči se už o zbytek postaraly. Bylo to tou anomálií v jejím levém oku. Na duhovce totiž měla stříbrnou nitku. Muži se na tu zvláštnost dívali, potom na ni zírali a nakonec jí propadli.

Chlapík, na kterého se dnes večer usmálo štěstí, byl jakýsi Brit, jehož příjmení tvořila dvě jména spojená pomlčkou. Spolumajitel největší právnické firmy v Londýně. Chtěl, aby si rozpustila vlasy, tak jako na fotografiích. Všichni její klienti chtěli, aby vypadala tak, jak ji viděli na snímcích. *Playboy*, Děvčata z losangeleské Kalifornské univerzity.

Sotva plnoletá Katherine Taylorová, hvězda na titulní straně. „Odměřená chladná krása Jean Sebergové v těle anděla“ hlásal titulek

pod fotografií. Uvnitř časopisu ležela nahá na zádech na hromadě peněz v bankovním trezoru, což mělo vyzdvihovat skutečnost, že Jean Sebergová kdysi sehrála významnou úlohu v mezinárodní ekonomice. To sice nebyla pravda, jenže koho to sakra zajímalo? Na dalším snímku seděla obkročmo na židli z ohýbaného dřeva a měla na sobě jen francouzský baret, který měl poukazovat na to, že Sebergová byla původem Francouzka. To sice pravda byla, jenže to také bylo každému ukradené. Byla to tehdy pitomost. Věděla, že šlápla vedle, chtěla jen ukázat, že má dost kuráže. Po týdnu zkušebního focení zaznamenala úspěch a prorazila. Najednou z toho byla legrace, která jí vynesla padesát tisíc babek. *Playboy* to označil za stipendium. Ohromná sranda, říkala si. Milion chlápků, kteří si honí péro a přitom fantazírují o tom, že souloží s ní, a ne se svými vlastními odpornými prackama... a oni tomu říkají stipendium. Smála se tomu celou cestu do banky a přemýšlela, co by z toho ještě mohlo vzejít.

Odpověď přišla o rok později v hotelu Marquis nedaleko bulváru Sunset.

Její přítelkyně, se kterou chtěla ten večer někam vyrazit, měla zpoždění a Katherine na ni čekala na baru. Barman jí nalil drink, který jí poslal kdosi v lokále, ale ona sklenku odsunula stranou. O několik minut později k ní přistoupil pěkně oblečený muž a zeptal se, jestli by měla zájem, aby ji představil svému šéfovi. Mluvil s arabským přízvukem.

„Abyste mě představil... svému šéfovi? Na něco se vás zeptám, vážený pane. Připadám vám snad jako dáreček k narozeninám?“

„Promiňte, slečno, nechtěl jsem se vás nijak dotknout. Můj šéf je tamten džentlmen, sedí tamhle.“

Katherine spatřila uhlazeného muže v drahém obleku šitým na míru, který seděl sám v rohu místnosti. Společnost mu dělaly jen espresso a sklenka vody.

„A ten váš šéf, co je to za chlapa?“

„Je to princ naší královské rodiny v Saúdské Arábii. Přeje si, abych vám vyřídil, že velmi obdivoval vaše fotografie a že by byl rád, kdybyste se k němu laskavě připojila.“

„Princ. A vy mu říkáte ‚šéf‘. Nebylo by příhodnější oslovení ‚pán‘?“

„To vyjde nastejno, slečno.“

Katherine pokrčila rameny.

„Dobrá, víte co, řekněte mu, že už mám v plánu něco jiného.“